

**Remissvar över SOU 2014:77:
Från analog till digital marksänd radio – en plan från Digitalradiosamordningen**

Den nybildade branschföreningen **Radioproduktionsbolagen, RPB** inkommer här med synpunkter på rubricerad utredning.

RPB organiserar och företräder de företag som i radiomarknaden producerar redaktionell radio på uppdrag.

RPB har i februari 2015 grundats av A-One Produktion AB, Filt AB, Massa Media AB, Produktionsbolaget Munck AB, Produktionsbolaget Prata AB, Rundfunk Media AB, Svenska Medietjänster AB – SMTRADIO samt Tredje Statsmakten Media AB.

Sammanfattning

Radion har under snart ett sekel varit ett av svenskarnas viktigaste medium.

Att distributionsformerna under åren utvecklats från AM till FM och nu också digitaliseras i några olika standards och via internet är en naturlig utveckling för radiomediet.

Dock torde det inom överskådlig framtid ej vara möjligt att lägga över all radiodistribution till nätet varför digital marksänd radio har en given plats i framtidens medielandskap

DAB+ innebär för publiken ett större och mer varierat utbud av radiokanaler, radioprogram och radioformat kombinerad med nya och utvecklade tilläggstjänster. Att den kommersiella radion kan nå en ny och större publik med sina befintliga, men även nya, radiokanaler är positivt.

Sammantaget anser RPB att utredningens nyckelförslag till tidplan, villkor för nedsläckning och finansiering för såväl public service som den kommersiella radion är väl avvägda.

Radiomarknaden kan genom digitaliseringen få en skjuts med på sikt plats för fler aktörer och nyttig konkurrens. Möjligheterna till att flera kan producera mera radio ökar mångfalden och stimulerar radiomediets utveckling till gagn för publiken.

Långsiktigt överväger fördelarna för en övergång till digital marksänd distribution nackdelarna.

Farhågorna att allmänheten skulle drabbas av en ekonomisk chock p g a inköp av nya radiomottagare är kraftigt överdrivna. Vi konsumenter är nyfikna på ny teknik och nya tjänster och köper mer elektronikprylar än någonsin. I England kan man idag köpa en DAB-mottagare för 20 pund motsvarande drygt 200 kronor. Priserna på mottagarna kommer med stor sannolikhet att sjunka ytterligare i takt med att övergången till digital marksänd radio intensifieras.

När teknikkiftet väl är igång kommer radioföretagen i samarbete med radiofabrikanter, handel och bilföretag genom stora och samordnade informationsinsatser sätta fart på försäljningen av smarta, stora och små, dyrare och billigare DAB+-mottagare.

Under en förhållandevis lång period av parallellsändningar hinner publiken i god tid ersätta sina gamla FM-mottagare med nya, moderna radioapparater för mottagning av flera olika distributionsformer.

Särskilda synpunkter och förslag med hänvisning till utredningens kapitel

2 Varför digital marksänd ljudradio?

RPB anser att utredningen väl sammanställt argumenten för marksänd ljudradio.

Nyckelorden som att utveckla radion på flera digitala plattformar, större mångfald, bättre konkurrens, en robust och separat infrastruktur med grönare profil till lägre kostnader visar på nödvändigheten av att radions teknikskifte inleds med full kraft.

Medan andra konkurrerande medier växt och tagit plats i det digitala medielandskapet har radiomediet och dess publik parkerats i en analog återvändsgränd.

Skälet är uteblivna politiska beslut under de senaste årtiondet.

RPB vill skicka en kraftig signal till regering och riksdag genom att citera utredningen;

”Radion omsätter inte lika mycket pengar som tv, med det innebär inte att den är mindre viktig ur ett samhällsligt perspektiv. Tvärtom är det på tiden att vi satsar på denna medieform som en ryggrad i ett modernt informationssamhälle och som bör ha ett effektivt distributionsnät.”

RPB anser att radions teknikskifte borde ha inletts långt tidigare.

3 En plan för övergång till digital marksänd ljudradio

RPB anser att utredningen med sina fyra punkter;

- 1) kravet på SR:s räckvidd i DAB+
- 2) krav på det dagliga lyssnandet på digitala plattformar
- 3) ett mervärde för lyssnarna
- 4) krav på konvertering av bilradiomottagare

presenterar en plan med rimliga villkor och etapper fram till 2020.

Möjligen bör det övervägas om kravet i punkt 2 (50% daglig lyssning) bör specificeras vad avser lyssningen på DAB+ i förhållande till de andra digitala plattformarna.

Ska FM-sändningarna släckas 2022 bör det finnas kunskap om hur utvecklingen för DAB+ ser ut i förhållandet till lyssningen på internetdistribuerade radiokanaler i slutet av 2020.

Se vidare 3.5.4.

3.1.1 RPB anser att ett riksdagsbeslut är avgörande för övergången till digital marksänd radio. Beslutet måste tydligt beskriva förutsättningarna för radions aktörer och i princip följa den politiska process som gällde för tv-mediets digitalisering.

Att ett riksdagsbeslut inte tidigare fattats är skälet till att radions teknikskifte står parkerat.

3.1.3 RPB finner finansieringsformen för public service-bolagen rimlig.

För att säkerställa lanseringen av DAB+ borde SR och UR tilldelas ett ”startbidrag” med ytterligare 50 miljoner för ett nytt och utökat programutbud under lanseringsåret.

Bidraget borde kunna finansieras genom att senarelägga kravet på en utbyggnad till räckvidden 99,8% till 90% fram till 2022 eller 2024. Utbyggnaden motsvarande dagens FM-täckning ska var genomförd det år nedsläckningen genomförs.

DAB+-radion bör ”explodera” från start och skapa nyfikenhet hos publiken. Ju fler mottagare och ju fler lyssnare från början, desto större blir chansen att övergången går bra.

3.1.4 Givetvis bör det råda en förutsägbarhet för den kommersiella radion. Att de privata radioföretagen erbjuds förlängda analoga avtal samtidigt som man i full skala inleder DAB+-sändningar torde vara en avgörande förutsättning för radions teknikskifte.

3.2 RBP håller med utredningen om vikten av samordning och samarbete mellan radiomarknadens aktörer för att teknikskiftet ska lyckas. Det inbegriper handel, radiofabrikanter och bilföretag.

3.2.2 En gemensam lansering av DAB+ torde vara absolut nödvändig för radiomarknadens parter. Lyssnarna måste omedelbart förstå att dels finns mina vanliga radiokanaler i DAB+ men dels också ett antal nya spännande kanaler, format och program samt nya tilläggstjänster.

3.3.3 Sveriges Radios utbud.
SR föreslås anvisas ett frekvenslager / multiplex som kan rymma upp till cirka 15 radiokanaler och som kan användas med betydligt större flexibilitet än vad som är möjligt i FM. För att locka publiken kommer SR att behöva utveckla och producera mer radio och tilläggstjänster än vad man gör idag.

Paragraf sju i Sveriges Radios nuvarande sändningstillstånd lyder: ”SR ska verka för mångfald i programverksamheten genom en variation i produktionsformer. Vid sidan av om en betydande egen programproduktion ska utläggningar, samarbetsprojekt och inköp av program bidra till denna variation liksom utomståendes medverkan i den egna programproduktionen.”

RPB anser att det finns flera goda skäl för SR att öka samarbetet med de externa produktionsbolagen. Det skulle säkerställa ett flöde av talang, nya idéer, nya människor, nya bolag, nytt tänkande och nya arbetsmodeller som kan tillföra SR ytterligare konkurrenskraft.

Många anser att BBC är public service-bolagens urmoder och kanske världens bästa producent av såväl tv- som radioprogram. Kan ett skäl vara att man ser till att praktisera mångfald och variation i programproduktionen?

I England är lagstiftaren tydlig med att 25% av programbudgeten ska destinerats till extern produktion och 50% till intern produktion. Resterande 25% ska interna och externa producenter konkurrera speciellt om.

RPB anser att det i de nya tillstånden för SR och UR bör införas en tydlig kvotering av den externa produktionen, gärna med England som förebild.

3.4.3 Förlängning av tillstånden för analog kommersiell radio genom en tillfällig lag. Utredningen föreslår en förlängning av de löpande FM-tillstånden utan sändningsavgifter fr o m 1 augusti 2018 tills FM-sändningarna släcks ner. Det torde vara en avgörande förutsättning för de kommersiella radioföretagens möjligheter att de under övergångsperioden kan fortsätta med sin analoga affär. RPB förstår motiven och tillstyrker utredningens förslag.

Samtidigt kan en förlängning begränsa möjligheterna för nya aktörer. RPB vill gärna se fler radioföretag och mer konkurrens i den kommersiella delen av radiomarknaden. Övergången till DAB+ ökar möjligheterna för detta.

5 Konsekvenser

RBP ansluter sig till utredningens konsekvensanalys.

Kontaktperson: Christer Jungeryd, 070 792 54 67, cj@smtradio.se
Radioproduktionsbolagen, RPB
c/o Svenska Medietjänster AB – SMTRADIO
Lundagatan 49
117 28 STOCKHOLM